

ONL voor Ondernemers
Tournooiveld 3
2511 CX Den Haag

Aan: Alle leden van de gemeenteraden in Nederland
Onderwerp: Benoem nadeelcompensatie in het Raads- of Coalitieakkoord
Datum: 11 april 2022

Beste gemeenteraadsleden,

Uw gemeenteraad is deze weken druk met coalitievorming. Hoe uw college er ook uit komt te zien, Ondernemend Nederland (ONL*) vraagt uw aandacht voor het onderwerp nadeelcompensatie. Een onderwerp wat in veel gemeenten niet de aandacht krijgt die het verdient, zowel in naamsbekendheid als in de procesmatige behandeling door gemeenten en de hoogte van de compensatie.

Wat is nadeelcompensatie?

Gemeenten en overheidsdiensten zijn genoodzaakt eens in de zoveel tijd infrastructurele objecten aan te pakken. Alhoewel het besluit tot de renovatie, verbouwing of wegopbreking rechtmatig is kunnen in het algemeen belang genomen overheidsbesluiten en maatregelen burgers en/of ondernemers onevenredig nadelig raken. Het betreft vaak grote infrastructurele werken die meer dan enkele maanden duren. In een deel van de gevallen hebben ondernemers recht op nadeelcompensatie. Gemeenten communiceren maar zeer beperkt over het bestaan van nadeelcompensatie. Dikwijls maken zij hun beleid niet bekend of is de aanvraag bijzonder moeilijk met ingewikkelde voorwaarden. Ook zijn er gemeenten die helemaal geen beleid hebben rond nadeelcompensatie.

Het komt helaas nogal eens voor dat een gemeente de stoep voor een boekenwinkel laat openbreken voor bijvoorbeeld nieuwe leidingen en daar niet goed over communiceert. En wat te denken van geplande werkzaamheden aan de infrastructuur die flink uitlopen en gevolgen hebben voor de bereikbaarheid van een drogisterij. Het zijn voorbeelden van ondernemers die door rechtmatig overheidsoptreden een onevenredige omzetsdaling kunnen ervaren. Overheidsinstanties kunnen met nadeelcompensatie een deel van de inkomensverliezen door de opgelopen schade vergoeden, mits deze niet al wordt vergoed door bijvoorbeeld de verzekering.

Voorbeelden van projecten waar nadeelcompensatie een rol speelt zijn bijvoorbeeld de herinrichting van de binnenstad van Vlissingen en Zoetermeer, de aanleg van een ondergrondse parkeergarage in Den Haag, Katwijk en Groningen of plaatsing van een urlilift bij een bed and breakfast.

Waarom is nadeelcompensatie van belang?

Veel ondernemers zijn bezig met het herstel na twee jaar van coronaregelgeving, de diverse lockdowns en beperkende maatregelen. Een infrastructureel project dat voor nadeel zorgt en hinder geeft bij het bezoek van klanten aan het bedrijf wordt hiermee dubbel wrang. Bij onevenredig nadeel hebben ondernemers recht op een financiële tegemoetkoming (nadeelcompensatie). Dat is vaste rechtspraak en geregeld in de algemene nadeelcompensatieregeling in de Algemene wet bestuursrecht. Deze regeling treedt op 1 januari 2023 in werking, tegelijkertijd met de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet. Ook al duurt een wegafsluiting/wegwerkzaamheden maar een half jaar, het verlies dat geleden wordt door ondernemers kan gerust een jaarinkomen bedragen. Daarmee kan zonder compensatie een relatief eenvoudige wegopbreking verstrekken gevolgen hebben voor een kerngezond bedrijf. In het ergste geval kan het faillissement betekenen.

Wat schort er op dit moment aan?

ONL snapt dat onderhoud in de publieke ruimte nodig is. Dat snappen ondernemers vaak ook. Toch blijkt 80 procent van de ondernemers niet van het bestaan van nadeelcompensatie op de hoogte te zijn. En als zij het wel weten, doen zij vaak geen compensatieverzoek om de relatie met de gemeente niet op het spel te zetten. Mocht de ondernemer wel een verzoek willen indienen komt het met enige regelmaat voor dat een gemeente niet de kennis, geen loket of zelfs geen regeling heeft om het verzoek goed op te kunnen pakken. De gemeente heeft dan nogal eens de neiging om in een juridische reflex te schieten. Met een formele reactie en het direct opwerpen van, voor de ondernemer, onrealistische drempels. Dit schrikt ondernemers af. Juridische stappen nemen vaak relatief veel tijd in beslag en staan gelijk aan het maken van kosten.

Doel: leg met uw raad een werkbare Verordening Nadeelcompensatie vast

De oproep aan formerende partijen om in overleg met de relevante lokale ondernemersverenigingen afspraken te maken over een reëel, redelijk en zoveel mogelijke uniforme Verordening Nadeelcompensatie, met onder meer een duidelijke en bruikbare omzeldrempelgrens. Zo een genoemde Verordening moet houvast bieden aan zowel de gemeente als ondernemers. Het stimuleert kennisvergaring over het onderwerp en verlaagt de drempel voor ondernemers om een aanvraag in te dienen. De gemeente moet zich blijven realiseren dat een ondernemer afhankelijk is van de bereikbaarheid van zijn of haar bedrijf. Uiteindelijk moet de toenemende aandacht voor nadeelcompensatie leiden tot een verbetering van het voortraject (in communicatie en contact) om schade achteraf in zowel financiële als relationele zin te voorkomen.

Tot slot

De coronaperiode heeft de relaties tussen gemeenten en ondernemers in de meeste gevallen verbeterd. Deze verbeterde relatie moet worden vastgehouden. Ga als gemeente het gesprek aan en leg duidelijke nadeelcompensatie-kaders vast in regelgeving. Als lokale politiek bent u erg belangrijk voor MKB-ondernemers. U vormt het eerste en meest directe overheidsaanspreekpunt. De door u genomen maatregelen zijn direct voelbaar bij lokale ondernemers. ONL vraagt om een vorm van nadeelcompensatie waarmee zorg wordt gedragen voor uw lokale ondernemers. Het is per slot van rekening ook in uw belang dat ondernemers kunnen bouwen aan hun toekomst, en dat zij kunnen zorgen voor werkgelegenheid en een leefbare gemeente.

Dank voor uw aandacht en succes met de formatiebesprekingen!

Met ondernemende groet,

Hans Biesheuvel
Voorzitter ONL voor Ondernemers

*Ondernemend Nederland (ONL) komt op voor de belangen van de ondernemers en heeft als doel het brede ondernemersklimaat te verbeteren. ONL is daarmee de stem van de ondernemer uit het Midden- en Kleinbedrijf (MKB).

